

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО МАЙЧИН АРМЕНСКИ ЕЗИК**

**ВТОРИ КЛАС
ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА**

СОФИЯ, 2005 г.

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма за втори клас (ЗИП) е изготвена в съответствие с Рамковите изисквания на МОН за разработване на учебни програми по майчин език от 26.0.2001 г.

В основата на учебната програма за втори клас за задължителноизбираема подготовка са заложили определените с Наредба N 6/28.05.2001 г. брой часове - 64 учебни часа годишно, но може да се реализира и в друг обем.

Във втори клас продължава процесът на овладяване на езиковите и литературни знания, като усвоените начални знания за езиковите и речеви единици и за художествена образност се задълбочават, уточняват и надграждат. Формираните в първи клас начални комуникативноречеви умения и компетентности се усъвършенстват и допълват чрез езиковото и литературното обучение, чрез специалните за тази цел уроци във втори клас.

Обучението по арменски език и формирането на комуникативноречеви умения обуславят комплексният характер на обучението във втори клас.

Езиковото обучение се провежда чрез учебник по арменски език, в който са включени:

- а) литературни и фолклорни произведения, подходящи за възрастта и интересите на учениците;
- б) уроци, текстове и практически упражнения, чрез които се надграждат усвоените в първи клас начални знания за основните езикови и речеви единици,
- в) теми и уроци, които съдействат за формиране и усъвършенстване на комуникативноречевите умения на изучаващите арменски език ученици.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МАЙЧИН АРМЕНСКИ ЕЗИК ВЪВ ВТОРИ КЛАС

Чрез обучението по арменски език във втори клас се цели:

- *развитие и утвърждане на интереса и желанието за общуване чрез езика;
- *създаване на интерес и осъзната мотивация за изучаване на историята на Армения, народните традиции и езика;
- *формиране на начални комуникативноречеви умения за ориентация и участие в комуникативна ситуация;
- *овладяване на начални знания за езиковите и речевите единици, за правоговорните и правописните норми, и тяхното приложение в речевата практика.
- *развитие на устната и писмена реч, мисленето и въображението, паметта, познавателните интереси и творчески способности на ученика;
- *формиране на отношение на уважение към културните различия, приобщаване към общочовешките ценности, изграждане на ясно съзнание за етническа принадлежност и национална идентичност.

II КЛАС

МАЙЧИН АРМЕНСКИ ЕЗИК
ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, езикови средства, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Ядра на УС	Очаквани резултати по ядра на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми (езикови средства)	Контекст и дейности	Възможни междупредметни връзки
СЛУШАНЕ	<p>Ученикът търпеливо изслушва участниците в диалога, без да прекъсва участниците, включва се уместно и репликира адекватно.</p> <p>Ученикът разбира водените несложни разговори в клас.</p>	<p>Ученикът :</p> <ul style="list-style-type: none"> *може търпеливо да изслушва другите; *може да се отнася толерантно към мнението на другия; *може да репликира уместно; *може да разпознава и реагира на познати думи и изрази. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> *разбира и се включва адекватно в разговорите, водени в клас. 	<p>диалог</p> <p>разговор</p>	<p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> *да се ориентират в конкретна комуникативна ситуация; *да изслушват търпеливо участниците в диалога/разговора; *да се ориентират в конкретна комуникативна ситуация; *да намират своето място в диалога; *да репликират уместно. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> * да разбират и 	<p>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</p> <p><u>Български език и литература</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ развитие на уменията за четене на глас и наум; ❖ различаване на съществителни имена, прилагателни и глаголи; ❖ намиране на конкретна информация в текста; ❖ създаване на текст по

	<p>Ученикът слуша и възприема текстове на автентична арменска реч (прочетени на живо или записани на аудио/видео носители).</p> <p>Ученикът разбира и се включва уместно в диалози, водени в семейството на позната, битова тематика.</p>	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> * може да слуша съсредоточено; * може да открива и обособява последователността на епизодите в несложни текстове: приказки и разкази; * може да разбира несложни текстове, диалози, песни. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> * може да разбира и да води елементарни диалози в семейството; * може да участва в разговори върху позната битова тематика: <ul style="list-style-type: none"> -нашата класна стая и дом; азбука; семейство, словесно описание на външен вид и черти от характера на членовете на семейството; приятелите, 	<p>епизод</p>	<p>да се включват в диалози по зададени от учителя ситуации;</p> <ul style="list-style-type: none"> * да се включва в разговорите, водени в класа: * със съученици; * с учителя. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> * да четат * да откриват и обособяват последователността на епизодите в несложни текстове; * да разбират и да изразяват мнение относно чувите текстове, диалози, песни, приказки и разкази. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> * да участват в елементарни диалози в семейството; * да разбират и да се изказват 	<p>опори;</p> <p><u>Математика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ броене; ❖ аритметични и действия. <p><u>Околен свят</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ светът и природата около нас; ❖ годишните времена; ❖ знания за България. <p><u>Изкуства</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ познаване на някои музикални инструменти; ❖ песенно творчество; ❖ цвятова гама; ❖ хармония; ❖ илюстриране на приказки; ❖ развитие на наблюдателността. <p><u>Труд и техника</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ изработване на
--	---	---	---------------	--	---

Г О В О Р Е Н Е	<p>Ученикът работи в групи и участва в ролеви игри.</p> <p>При устни форми на общуване, в съответствие с комуникативната ситуация, ученикът си служи с основните езикови и речеви единици, в съответствие с комуникативната ситуация.</p>	<p>домашни любимци; празници; свободно време, любими занимания; на двора; ваканция; в гората; на море; годишни времена; в час по</p> <p>Ученикът: *може да работи в групи. *може да участва в езикови ролеви игри;</p> <p>Ученикът: *може да разбира и употребява в устната си реч думите според значенията им; *може да разграничава и да употребява правилно в речта си съществителни имена, местоимения, числителни имена; *може да разграничава и да употребява уместно в устната си реч видове изречения по цел на изказване: съобщително, въпросително, възклицателно; *може да трансформира изреченията по цел на изказване от един вид в друг.</p>	<p>Местоимения -лични -показателни</p> <p>Съществителни имена</p> <p>Числителни имена -бройни -редни</p>	<p>върху позната битова тематика: -в семейството и извън семейството; - в извън класното пространство.</p> <p>На учениците се дава възможност: *да работят в групи; *да участват в ролеви игри.</p> <p>На учениците се дава възможност: *да употребяват в речта си съществителни и числителни имена, местоимения; *да откриват и определят вида на изреченията по цел на изказване; *да употребяват уместно в устната си реч видовете изречения;</p>	<p>предмети от хартия, плат и други подръчни материали.</p> <p><u>Физическо възпитание</u> ❖ игри и правила; ❖ екипност.</p> <p><u>Гражданско образование</u> ❖ Родина; ❖ Семейство ❖ Семейни и национални празници;</p>
--	---	--	---	--	--

	<p>Ученикът описва наблюдаван предмет, явление, животно, човек.</p> <p>Ученикът изразява своето отношение към героите и случката в изучаваното литературно произведение.</p> <p>Ученикът интерпретира текста на фолклорни и литературни произведения.</p>	<p>Ученикът: *може да направи описание на хора, животни, предмети и явления.</p> <p>Ученикът: *може с помощта на учителя да изрази мнението си по повод прочетеното; *може с помощта на учителя да изрази своето емоционално-оценъчно отношение към прочетеното (случката, героите и пр.).</p> <p>Ученикът: *може да отговаря на въпроси по текста на изучаваното фолклорно или литературно произведение; *може да поставя въпроси по текста на изучаваното произведение; *може да съотнася пословици към фолклорен или литературен текст; *може да изговаря правилно скоропоговорки.</p>	<p>описание</p> <p>Герой/герои на литературно или фолклорно произведение автор</p>	<p>* да трансформират изреченията по цел на изказване от един в друг вид.</p> <p>На учениците се дава възможност: *да правят описания на наблюдаваното.</p> <p>На учениците се дава възможност: *да изразяват мнение и отношение към изучаваното литературно или фолклорно произведение</p> <p>На учениците се дава възможност: *да отговарят и поставят въпроси по съдържанието на изучаваното произведение *да съотнасят пословици към фолклорна и литературна творба *да изричат</p>	
--	---	---	--	---	--

<p>Ч</p>	<p>Ученикът участва в интерпретация на литературно произведение със средствата на театралното изкуство.</p> <p>Ученикът изразява благопожелания по конкретен повод: рожден ден, Нова година, Рождество Христово, Възкресение Христово.</p> <p>Ученикът знае и използва общоприетите формите на вежливост и учтивост.</p> <p>Ученикът чете и осмисля фолклорни и литературни</p>	<p>Ученикът: * може с помощта на учителя да се “превъплати” в образа на героя, чиято роля е избрал; * може с помощта на учителя да избере или да изработи кукли, костюми, декори за представлението; * може с помощта на учителя да избере подходяща за сценичното изпълнение музика; * може с помощта на учителя да изработи покана за предстоящото сценично представление.</p> <p>Ученикът: * може с помощта на учителя да изкаже благопожелания по случай традиционни празници и рожден ден.</p> <p>Ученикът: * може с помощта на учителя да използва адекватно приетите форми за вежливост и учтивост</p> <p>Ученикът:</p>	<p>Драматизация Костюм Декор Кукла Герой Автор</p> <p>Форми за вежливост, учтивост</p>	<p>скоропоговорки .</p> <p>На учениците се дава възможност: * да участват в драматизацията на художествен текст; * да се включат в сценичното изпълнение.</p> <p>На учениците се дава възможност: * да съчинят и изкажат благопожелания по определен повод.</p> <p>На учениците се дава възможност: * да използват правилно и уместно приетите форми на вежливост и учтивост.</p> <p>На учениците се дава</p>	
----------	---	--	--	---	--

<p>Е Т Е Н Е</p>	<p>текстове.</p> <p>Ученикът разказва по картина или серия от картини.</p> <p>Ученикът прави разлика на инструментално ниво между проза и стихове.</p> <p>Ученикът прави разлика между монологична и диалогична реч.</p>	<p>*може да чете и осмисля приказки, разкази и стихотворения за деца; *може да открива и обособява последователността на епизодите в несложни текстове; приказки и разкази.</p> <p>Ученикът: *може да разказва по картина; *може да разказва по серия от картини, като спазва последователността им.</p> <p>Ученикът: *може на емпирично ниво с помощта на учителя да разграничава проза и стихове; *може да преразказва приказки и разкази, да рецитира изразително стихотворения.</p> <p>Ученикът: * може в практически план с помощта на учителя да разграничава монологична и диалогична реч ; *може да чете по роли диалог; *може да чете изразително монолог.</p>		<p>възможност: *да четат фолклорни и литературни произведения * да откриват и обособяват последователността на епизодите в несложни текстове; *да изразяват мнение относно прочетените текстове.</p> <p>На учениците се дава възможност: *да разказват по картина или серия от картини.</p> <p>На учениците се дава възможност: *да четат и преразказват литературни и фолклорни произведения</p> <p>На учениците се дава възможност: *да четат и рецитират литературни</p>	
---	--	---	--	---	--

<p>П И С А</p>	<p>Ученикът открива епизодите в повествователен текст.</p> <p>Ученикът владее четивната техника.</p> <p>Ученикът се включва в четене по роли на приказка, разказ или басня в диалогична форма.</p> <p>Ученикът използва уместно езикови и речеви единици.</p>	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> * може да разграничава чрез подборно четене епизодите в повествователен текст (приказка, разказ); * може с помощта на учителя да преразказва отделни епизоди или цялото произведение, като спазва последователността. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> * може да разпознава изучените букви и да ги изчита правилно * умее да чете на глас - сричкосливащо – думи и кратки изречения; * може да спазва интонацията на изреченията и препинателните знаци. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> * може да избере роля според предпочитанията си; * може с помощта на учителя да прочете репликите на героя; * може с помощта на учителя да прочете изразително авторската реч. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> * може да разграничава съществителни собствени и нарицателни имена, умалително съществително, ед. и мн. 		<p>произведения в стихове;</p> <ul style="list-style-type: none"> * да четат по роли; * да четат изразително художествен текст. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> * да определят последователността на епизодите в повествователен текст. <p>На учениците се дава възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> * да четат думи, изречения и текстове. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> * да четат по роли; * да четат изразително авторската реч. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> * да употребяват и 	
-----------------------------------	---	--	--	--	--

<p>Н Е</p>	<p>Ученикът пише правилно изречения, различни по цел на изказване.</p> <p>Ученикът може да напише и да адресира кратко лично писмо, съобщение, картичка.</p>	<p>число при съществителни имена и глаголи; *умее да употребява уместно в речта си съществителни собствени и нарицателни имена, умалително съществително, ед. и мн. число при съществителни и глаголи.</p> <p>Ученикът: *може да разграничава на емпирично ниво правописа на съобщително, въпросително и възклицателно изречение.</p> <p>Ученикът: *може с помощта на учителя да напише и адресира кратко лично</p>	<p>Съществителни имена Собствени Нарицателни Умалително същ.</p>	<p>изменят съществителни имена в ед. и мн. число; *да употребяват и изменят глаголи в ед. и мн. Число; *да употребяват съществителни собствени и нарицателни, както и умалителни съществителни имена.</p> <p>На учениците се дава възможност: *да пишат кратки текстове, съдържащи съобщителни, въпросителни и възклицателни изречения; *да използват в писмената си реч различни по цел на изказване изречения.</p> <p>На учениците се дава възможност: *да напишат и</p>	
------------------------------	--	---	---	--	--

	<p>Ученикът преразказва писмено кратки и достъпни като съдържание литературни и фолклорни произведения, лични преживявания.</p> <p>Ученикът познава особеностите на правописа.</p>	<p>писмо; * може с помощта на учителя да съчини кратко съобщение; * може с помощта на учителя да съчини поздравителна картичка по определен повод;</p> <p>Ученикът: * може да преразказва писмено кратки и достъпни за възрастта му литературни и фолклорни произведения; *уеме да предава в писмена форма преживяванията си.</p> <p>Ученикът: *уеме да пише правилно думи, изречения, текст; * може да употребява уместно препинателните знаци; *уеме да ползва правописен и двузичен речник.</p>	<p>съобщение</p> <p>Двузичен речник</p>	<p>адресират лично писмо; *да съчинят кратко съобщение; *да съчинят и напишат текст за поздравителна картичка.</p> <p>На учениците *да преразказва писмено фолклорно или литературно произведение *да разкажат писмено за преживяванията си.</p> <p>На учениците се дава възможност: *да пишат под диктовка и чрез препис думи, изречения и текстове, като спазват правописните норми.</p>	
--	--	---	---	---	--

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА

На учениците трябва да бъде дадена възможност да постигат възможно най-добри резултати чрез създаване на емоционално положителна учебна среда, с което да се утвърди мотивацията им за по-нататъшно развитие и задълбочаване на знанията им.

Постиженията на учениците трябва да се съотнасят с очакваните резултати, предвидени в учебната програма, като се използват разнообразни обективни методи и форми на оценяване. Учителят системно наблюдава работата на учениците, използва устна, практическа и тестова форма на проверка на техните постижения.

Очакваните резултати от обучението по майчин арменски език, свързани с уменията на ученика: да си служи с основните езикови единици в съответствие с комуникативната ситуация (звук, буква дума, изречение), както и с конкретно изучаваните във втори клас части на речта, с различните по цел на изказване изречения; да пише правилно и четливо; да разграничава на емпирично равнище проза и стихове, диалог и монолог, приказка, разказ и пр., да отговаря на въпроси и да задава въпроси, да изказва мнението си, да се включва в групов дейност за създаване на игрови и сценични форми по литературни произведения, да участва в диалог, да си служи със средствата за речеви етикет се установяват чрез: наблюдение, препис, диктовка, задачи за съставяне на кратък текст, четене, конструиране, задачи за промяна на формата на думата, чрез поставяне на задачи за изразително и подборно четене, преразказ, четене по роли и пр. Могат да се използват и тестови задачи.

Оценяването на постиженията на учениците цели установяването на постигнатите резултати по майчин арменски език по време на учебната година с поставяне на текущи, срочни и годишни оценки и се осъществява съгласно Наредба N3/15.04.2003 г.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Във втори клас продължава процесът на усъвършенстване на уменията на учениците да си служат в практически план с езиковите и речевите единици, с които са се запознали още в първи клас: звук, буква, дума, изречение, текст.

Усъвършенстват се и уменията за правилно и изразително четене, за грамотно и четливо писане.

Задълбочават се и знанията за прилагане на правоговорни, правописни, пунктуационни и граматически норми.

Този етап от изучаването на арменски език предполага усъвършенстване на придобитите в първи клас начални комуникативноречевни умения.

Учебното съдържание се разгръща с помощта на разнообразни форми, методи и средства на обучението. Учениците участват в разнообразни дейности, което позволява възприемането и осмислянето на учебната информация: слушат, четат и участват в диалог, наблюдават и описват явления и предмети, хора, рисуват;, участват в дидактически и ролеви игри, споделят мнение и пр.

Освен върху четенето и писането, през целия период на обучение по майчин арменски език, голямо внимание се обръща на формирането на комуникативноречевите умения и компетентности на изучаващите езика, като се осъществява постепенен и плавен преход към все по-сложни задачи и по-обширен обхват на теми. Игровият подход, достъпният начин на поставяне на езиковите задачи, коректното използване на терминологията от страна на учителя, функционално-стилистичният подход улесняват усвояването на информационното ядро на включената в учебното съдържание езикова информация.

Комуникативноречевата насоченост на обучението по майчин арменски език предполага усъвършенстване на умения за ориентация в комуникативната ситуация, за адекватен избор на изразни средства за реализиране на комуникативната цел, за адекватно участие в диалог, за устен отговор на въпрос, задаване на въпрос, изказване на мнение, за устен разказ по картина/зрителна опора и пр.